

VISPĀRĒJĀS TIESAS SPRIEDUMS (ceturtnā palāta)

2010. gada 3. martā*

Lieta T-36/06

Bundesverband deutscher Banken eV, Berlīne (Vācija), ko pārstāv H. J. Nīmeijers [*H.-J. Niemeyer*] un K. S. Šolcs [*K.-S. Scholz*], advokāti,

prasītāja,

pret

Eiropas Komisiju, ko pārstāv N. Kāns [*N. Khan*] un T. Šarfs [*T. Scharf*], pārstāvji,

atbildētāja,

* Tiesvedības valoda — vācu.

ko atbalsta

Land Hessen (Vācija), ko sākotnēji pārstāvēja H. J. Freinds [*H.-J. Freund*] un M. Holchoizers [*M. Holzhäuser*], pēc tam H. J. Freinds un S. Lērs [*S. Lehr*], advokāti,

un

Landesbank Hessen-Thüringen Girozentrale, Frankfurte pie Mainas (Vācija), ko pārstāv H. J. Freinds, advokāts,

personas, kas iestājušās lietā,

par prasību atcelt Komisijas 2005. gada 6. septembra Lēmumu C(2005) 3232, galīgā redakcija, par *Hessischer Investitionsfonds* kā pasīvā ieguldījuma nodošanu *Landesbank Hessen-Thüringen Girozentrale*.

VISPĀRĒJĀ TIESA (ceturtā palāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs O. Cūcs [*O. Cziucz*] (referents), tiesneši V. Vadapals [*V. Vadapalas*] un I. Labucka,

sekretāre K. Kristensena [*C. Kristensen*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2008. gada 9. septembra tiesas sēdi,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

Prāvas priekšvēsture

A — Strīdīgais ieguldījums

- Landesbank Hessen-Thüringen Girozentrale* (turpmāk tekstā — “*Helaba*”) ir viena no lielākajām bankām Vācijā. Tai ir publisko tiesību iestādes tiesiskais statuss. Kopš 2001. gada 1. janvāra *Helaba* īpašnieki ir *Sparkassen- und Giroverband Hessen-Thüringen* — ar 85% līdzdalību, *Land Hessen* (Hesenes federālā zeme; turpmāk tekstā — “*Hesene*”) — ar 10% līdzdalību — un *Land Thüringen* [Tīringenes federālā zeme, turpmāk tekstā — “*Tīringene*”] — ar 5% līdzdalību. *Helaba* pilda parastas Hesenes un Tīringenes bankas, kā arī Hesenes un Tīringenes centrālās krājbankas funkcijas. Tā darbojas arī kā komercbanka — gan valsts tirgū, gan starptautiskajos tirgos.
- Hessischer Investitionsfonds* (turpmāk tekstā — “speciālie līdzekļi”) tika izveidoti 1970. gadā kā īpaši Hesenes aktīvi. Tie piedāvā bezprocentu aizdevumus vai aizdevumus ar samazinātu procentu likmi vietējiem ieguldījumu projektiem. Ar 2002. gada 13. decembra likuma grozījumiem *Hessisches Ministerium der Finanzen* [Hesenes Finanšu ministrija] tika pilnvarota par tirgum atbilstošu atlīdzību tos pilnībā vai daļēji nodot kredītiestādei kā finanšu dalību pasīva ieguldījuma formā *Kreditwesengesetz*

(Kreditlikums, turpmāk tekstā — “KWG”) 10. panta izpratnē vai kādā citā formā, kas atzīta uzraudzības tiesībās.

- 3 Šajā sakarā Hesene un *Helaba* vienojās par nosacījumiem, ar kādiem speciālie līdzekļi varētu tikt nodoti *Helaba*. Saskaņā ar līguma projektu speciālie aktīvi bija jāiegulda *Helaba* beztermiņa pasīvā ieguldījuma formā (turpmāk tekstā — “strīdīgais ieguldījums”) EUR 594 miljonu apmērā par atlīdzību 1,65 % no tā nominālās vērtības, no kuras atskaita ieguldījuma daļu, kas vajadzīga, lai nodrošinātu kredītu izsniegšanas darbību, kura ir saistīta ar vietējiem speciālo līdzekļu ieguldījumu projektiem. Līguma projektā nebija paredzēta procentu paaugstināšanas klauzula (turpmāk tekstā — “*step-up* klauzula”), atbilstoši kurai pēc noteikta laika atlīdzība palielinās.
- 4 Saskaņā ar līguma projekta 2. pantu tiesības uz atlīdzību zūd, ja *Helaba* rodas gada zaudējumi, proti, ja tās darbības rezultātu kontā par iepriekšējo finanšu gadu ir uzrādīti zaudējumi, vai arī tad, ja atlīdzības izmaksāšanas gadījumā rastos gada grāmatvedības zaudējumi. Neizmaksātā atlīdzība ir maksājama nākamo gadu laikā, ja vien tajos nav gada zaudējumu un ja atlīdzības izmaksāšanas gadījumā neradīsies šādi zaudējumi. Strīdīgais ieguldījums pilnībā tiek iekļauts zaudējumos, bet jebkāds tā vērtības samazinājums *Helaba* ir jāatmaksā nākamā gada laikā atbilstoši tā nominālvērtībai. Atlīdzības par strīdīgo ieguldījumu izmaksa ir prioritāra, salīdzinot ar dividendžu par pamatkapitālu izmaksu un līdzekļu ieskaitīšanu rezervēs.
- 5 Saskaņā ar līguma projekta 4. pantu Hesene nav tiesīga atsaukt strīdīgo ieguldījumu. Atbilstoši šīs tiesību normas 8. punktam “maksātnespējas procedūras gadījumā, kas attiektos uz [*Helaba*] īpašumu, vai [*Helaba*] likvidācijas gadījumā, [strīdīgais] ieguldījums tiks atmaksāts tikai pēc visu pārējo [*Helaba*] kreditoru prasījumu apmierināšanas, ieskaitot dalības akciju turētājus, kā arī citu galvojuma kapitālu kreditorus

KWG 10. panta 5.a punkta izpratnē, bet pirms pamatkapitāla daļu turētāju prasījumu apmierināšanas”.

B — Administratīvais process un apstrīdētais lēmums

- 6 2004. gada 4. jūnija vēstulē Vācijas Federatīvā Republika paziņoja par savu nodomu veikt strīdīgo ieguldījumu un lūdza Eiropas Kopienu Komisiju atzīt, ka tas nav uzskatāms par valsts atbalstu EKL 87. panta 1. punkta izpratnē.
- 7 2004. gada 4. augustā Komisija lūdza iesniegt papildu informāciju, kuru Vācijas Federatīvā Republika tai iesniedza 2004. gada 31. augusta un 7. septembra vēstulēs.
- 8 2004. gada 29. septembra vēstulē Komisija lūdza Vācijas Federatīvo Republiku saskaņā ar Padomes 1999. gada 22. marta Regulas (EK) Nr. 659/1999, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus [EKL 88. panta] piemērošanai (OV L 83, 1. lpp.), 4. panta 5. punkta noteikumiem tai sniegt savu piekrišanu, lai pagarinātu divu mēnešu termiņu, kurā tai ir jāveic paziņotā pasākuma iepriekšējā pārbaude. 2004. gada 7. oktobra vēstulē Vācijas Federatīvā Republika piekrita pagarināt minēto termiņu līdz 2004. gada 31. decembrim.
- 9 2004. gada 15. un 22. novembra vēstulēs Komisija lūdza Vācijas Federatīvo Republiku sniegt vēl citu informāciju.

- 10 2004. gada 21. decembra vēstulē Komisija noteica Vācijas Federatīvajai Republikai 30 dienu termiņu lūgtās informācijas sniegšanai un paziņoja, ka uzskatīs paziņojumu par anulētu Regulas Nr. 659/1999 5. panta 3. punkta izpratnē, ja informācija netiks sniegta atbilstošajā termiņā.
- 11 2005. gada 30. marta vēstulē Vācijas Federatīvā Republika sniedza papildu informāciju par atbilstību tirgum. Komisija lūdza citu informāciju 2005. gada 20. maija vēstulē, uz kuru Vācijas Federatīvā Republika sniedza atbildi 2005. gada 3. jūnija vēstulē.
- 12 Ar 2005. gada 6. septembra Lēmumu C(2005) 3232, galīgā redakcija, par *Hessischer Investitionsfonds* kā pasīvā ieguldījuma nodošanu *Landesbank Hessen-Thüringen Girozentrale* (turpmāk tekstā — “apstrīdētais lēmums”) Komisija pēc iepriekšējās pārbaudes stadijas nolēma, ka strīdīgais ieguldījums nav uzskatāms par valsts atbalstu.
- 13 Apstrīdētajā lēmumā Komisija norāda: lai izvērtētu, vai strīdīgais ieguldījums rada *Helaba* priekšrocību, kuru varētu kvalificēt kā valsts atbalstu EKL 87. panta 1. punkta izpratnē, ir jāpiemēro “ieguldītāja, kurš darbojas tirgus ekonomikā” (turpmāk tekstā — “privātais ieguldītājs”) kritērijs, atbilstoši kuram par atbalstiem nav uzskatāmi kapitālieguldījumi, kas veikti ar nosacījumiem, kas būtu privātā ieguldītāja rīcībā, lai nodotu līdzekļus salīdzināmam privātam uzņēmumam. Šajā sakarā Komisija atsauca uz Pirmās instances tiesas 2003. gada 6. marta spriedumu apvienotajās lietās T-228/99 un T-233/99 *Westdeutsche Landesbank Girozentrale* un *Land Nordrhein-Westfalen/* Komisija (*Recueil*, II-435. lpp., turpmāk tekstā — “spriedums lietā *WestLB*”).
- 14 Vispirms attiecībā uz juridisko un ekonomisko kvalifikāciju Komisija uzskata, ka strīdīgais ieguldījums ir salīdzināms ar citiem tirgū veiktajiem pasīvajiem ieguldījumiem un ka līdz ar to atlīdzības, par ko vienojušās līgumslēdzējas puses, atbilstība

tirgum var tikt izvērtēta, veicot salīdzinājumu ar atlīdzību par minētajiem pasīvajiem ieguldījumiem. Šajā sakarā Komisija, pirmkārt, konstatē, ka līguma projektā strīdīgais ieguldījums tika skaidri kvalificēts kā pasīvais ieguldījums. Otrkārt, tā apgalvo, ka strīdīgā ieguldījuma nosacījumi ir salīdzināmi ar citu pasīvo ieguldījumu nosacījumiem tādēļ, ka minētais ieguldījums ir jāatmaksā pirms pamatkapitāla un ka Hesene saņem visu līgumā noteikto atlīdzību nevis peļņai proporcionālu dividendi. Tā piebilst, ka tirgū pastāvot tādi beztermiņa pasīvie ieguldījumi bez *step-up* klauzulas kā strīdīgais ieguldījums un ka strīdīgā ieguldījuma apjoms neesot nekas ārkārtējs. Visbeidzot, zemsvītras piezīmē tā saistībā ar ieguldījuma kvalifikāciju atsaucas uz savu 2004. gada 20. oktobra Lēmumu 2006/742/EK par Vācijas atbalstu *Landesbank Hessen — Thüringen — Girozentrale* (OV 2006, L 307, 159. lpp.), par kuru bija strīds lietā, kurā tika pasludināts Pirmās instances tiesas 2010. gada 3. marta spriedums lietā T-163/05 *Bundesverband deutscher Banken/Komisija* (Krājums, II-387. lpp.).

- 15 Pēc tam Komisija aprēķināja atbilstošu atlīdzību par kapitālu, kuru *Helaba* var izmantot, lai nodrošinātu savas kreditēšanas darbības paplašināšanu. Šajā sakarā tā skaidro, ka tirgū atlīdzība par pasīvajiem ieguldījumiem atbilst atsaucēs likmei, kurai pieskaitīts atlīdzības uzrēķins (turpmāk tekstā — “galvojuma atlīdzība”). Tomēr tā uzskata, ka šajā gadījumā daļa, kas atbilst atsaucēs likmei, ir jāatskaita no tirgum atbilstošas atlīdzības, lai ņemtu vērā, ka strīdīgais ieguldījums nesniedz *Helaba* likvīdus līdzekļus. Turpretī tā uzskata, ka rūpnieciskās un tirdznieciskās ekspluatācijas nodoklis (turpmāk tekstā — “profesionālais nodoklis”), ko ietur no ieguldītājiem rūpniecībā un tirdzniecībā, kuri savu darbību veic Vācijā, un kas šajā gadījumā bija jāmaksā *Helaba*, jo Hesenei tas nav piemērojams, ir jāpieskaita atlīdzības likmei, par kuru vienojās līgumslēdzēja puses, jo tā ir daļa no izmaksām, kas *Helaba* ir jāsedz strīdīgā ieguldījuma dēļ.
- 16 Attiecībā uz tirgum atbilstošas galvojuma atlīdzības aprēķinu Komisija savus secinājumus pamato ar diviem investīciju banku ekspertu atzinumiem, kā arī ar grāmatvedības ekspertu sabiedrības atzinumu par minētajiem atzinumiem. Ņemot vērā šos trīs atzinumus, Komisija uzskata, ka ir saprātīgi pamatoties uz galvojuma atlīdzību no 65 līdz 90 pamatpunktiem, kas atbilst uzrēķinam, kurš ir konstatēts tirgū Eiropas

banku nozares emitentu beztermiņa pasīvajiem ieguldījumiem euro izteiksmē ar *step-up* klauzulu.

- 17 Komisija izvērtē, vai šai galvojuma atlīdzībai ir jāpiemēro uzrēķini vai samazinājumi, lai ņemtu vērā strīdīgā ieguldījuma īpatnības salīdzinājumā ar pasīvajiem ieguldījumiem, kuri izmantoti kā atsauce minētās atlīdzības aprēķinam. Šajā sakarā tā uzskata, ka ir jāpiemēro uzrēķins no 30 līdz 40 pamatpunktiem, lai ņemtu vērā, ka — atšķirībā no atsaucei izmantotajiem beztermiņa pasīvajiem ieguldījumiem — [līgumā par] strīdīgo ieguldījumu nav iekļauta *step-up* klauzula. Tomēr tā uzskata, ka nav jāpiemēro uzrēķins nedz tādēļ, ka pēc strīdīgā ieguldījuma iepludināšanas pasīvo ieguldījumu daļa *Helaba* pamata pašu kapitālā bija 57%, tādējādi būdama acimredzami lielāka par vairumu privāto banku pašu kapitālā izmantoto šāda veida instrumentu, nedz arī tādēļ, ka strīdīgā ieguldījuma dēļ pasīvo ieguldījumu daļa, kas Hesenei pieder *Helaba* pamata pašu kapitālā, sasnies 44%. Visbeidzot, Komisija uzskata, ka, iespējams, ir pamatots 10 pamatpunktu uzrēķins, lai ņemtu vērā, ka atlīdzība tiek izmaksāta tikai tad, ja *Helaba* gūst gada peļņu, bet tā neizsaka galīgo viedokli šajā jautājumā, jo šā uzrēķina ņemšana vērā negroza galīgo vērtējumu.
- 18 Visbeidzot, ņemot vērā visus šos apsvērumus, Komisija secina, ka tirgum atbilstoša atlīdzība par tādu ieguldījumu kā strīdīgais ieguldījums ir no 1 līdz 1,4 %. Līdz ar to tā uzskata, ka 1,65 % atlīdzības likme, par kuru vienojās *Helaba* un Hesene, kurai ir pieskaitāmas profesionālā nodokļa izmaksas, nesniedz *Helaba* priekšrocību un tātad nav kvalificējama par valsts atbalstu.
- 19 Tā piebilst, ka 2005. gada maijā *Helaba* privātajiem institucionālajiem ieguldītājiem pārdeva beztermiņa pasīvo ieguldījumu bez *step-up* klauzulas EUR 250 miljonu vērtībā un ka atlīdzība par šo ieguldījumu tika maksāta 5,5 % gadā. Tā skaidro, ka 5,5 % likme atbilst atsauces likmei (*Tibeur* vai *Mid-Swap*, un apstrīdētajā lēmumā precizēts, ka tā pieņemšanas laikā *Mid-Swap* bija 3,84 %), kam pieskaita galvojuma atlīdzību. Tā uzskata, ka šā pasīvā ieguldījuma nosacījumi apstiprina tās vērtējumu, atbilstoši

kuram līgumā noteiktā atlīdzība par strīdīgo ieguldījumu atbilst tirgū pastāvošai atlīdzībai, kā arī to, ka *Helaba* būtu varējusi veikt pasīvo ieguldījumu tirgū, ja tā nebūtu saņēmusi strīdīgo ieguldījumu.

Process un lietas dalībnieku prasījumi

- 20 Ar prasības pieteikumu, kas Pirmās instances tiesas kancelejā iesniegts 2006. gada 26. janvārī, prasītāja — *Bundesverband deutscher Banken eV* [Vācijas Privāto banku federācija] — cēla šo prasību.
- 21 Atsevišķos dokumentos, kas Pirmās instances tiesas kancelejā iesniegti attiecīgi 2006. gada 6. un 13. jūnijā, *Helaba* un Hesene lūdza atļauju iestāties šajā lietā Komisijas prasījumu atbalstam. Ar 2006. gada 14. septembra rīkojumu Pirmās instances tiesas trešās palātas priekšsēdētājs atļāva iestāties lietā. Personas, kas iestājušās lietā, iesniedza savus procesuālos rakstus noteiktajos termiņos. Arī prasītāja un Komisija noteiktajos termiņos iesniedza savus apsvērumus par minētajiem rakstiem.
- 22 Tā kā Pirmās instances tiesas tiesnešu sastāvs mainījās, tiesnesis referents tika iekļauts ceturtajā palātā, kurai līdz ar to tika nodota šī lieta.
- 23 Ņemot vērā, ka viena no palātas locekļiem pilnvaru laiks beidzās, Pirmās instances tiesas priekšsēdētājs, lai papildinātu palātu, norīkoja citu tiesnesi saskaņā ar Pirmās instances tiesas [tagad — Vispārējā tiesa] Reglamenta 32. panta 3. punkta noteikumiem.

- 24 2008. gada 20. maija vēstulē Pirmās instances tiesa lika Komisijai iesniegt dažus dokumentus, tostarp apstrīdētā lēmuma konfidenciālo versiju. Komisija apmierināja šo lūgumu noteiktajā termiņā.
- 25 Pamatojoties uz tiesneša referenta ziņojumu, Pirmās instances tiesa (ceturtā palāta) nolēma uzsākt mutvārdu procesu.
- 26 2008. gada 9. septembra tiesas sēdē tika uzklausi lietas dalībnieku apsvērumi un atbildes uz Pirmās instances tiesas uzdotajiem jautājumiem.
- 27 Šajā gadījumā tika nolemts pirms mutvārdu procesa slēgšanas ļaut Komisijai rakstveidā atbildēt uz vienu no Pirmās instances tiesas uzdotajiem jautājumiem. Komisija iesniedza savu atbildi un prasītāja — savus apsvērumus noteiktajos termiņos. Mutvārdu process tika slēgts 2008. gada 8. oktobrī.
- 28 Prasītājas prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:
- atcelt apstrīdēto lēmumu;
  - piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

29 Komisijas, ko atbalsta *Helaba*, prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:

- atzīt prasību par nepieņemamu un, pakārtoti, to noraidīt kā nepamatotu;
- piespriest prasītājam atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

30 Hesenes prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:

- prasību noraidīt;
- piespriest prasītājam atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Juridiskais pamatojums

1. Par pieņemamību

31 Komisija, ko atbalsta *Helaba*, apgalvo, ka prasība ir nepieņemama, jo apstrīdētais lēmums prasītāju neskar individuāli.

- 32 Ir jāatgādina, ka tiesai ir tiesības, ņemot vērā katra gadījuma apstākļus, izvērtēt, vai pareiza tiesvedība pamato prasības noraidīšanu pēc būtības, pirms tam nespriežot par atbildētāja izvirzīto iebildi par nepieņemamību (Tiesas 2002. gada 26. februāra spriedums lietā C-23/00 P Padome/Boehringer, *Recueil*, I-1873. lpp., 51. un 52. punkts, un Pirmās instances tiesas 2006. gada 13. septembra spriedums apvienotajās lietās T-217/99, T-321/00 un T-222/01 *Sinaga/Komisija*, Krājumā nav publicēts, 68. punkts).
- 33 Šā gadījuma apstākļos Vispārējā tiesa uzskata, ka vispirms ir jāspriež par pamatiem, ko izvirzījusi prasītāja, iepriekš neņemot par Komisijas izvirzīto iebildi par nepieņemamību, jo prasība atcelt tiesību aktu katrā ziņā un tālāk izklāstīto iemeslu dēļ nav pamatota.

2. *Par lietas būtību*

- 34 Prasītāja izvirza trīs pamatus attiecīgi par pamatojuma neesamību, EKL 87. panta pārkāpumu un tās procesuālo tiesību pārkāpumu tādēļ, ka Komisija neuzsāka EKL 88. panta 2. punktā paredzēto formālo izmeklēšanas procedūru.

Par pamatu par pamatojuma neesamību

- 35 Prasītāja apgalvo, ka apstrīdētais lēmums nav pietiekami pamatots attiecībā uz strīdīgā ieguldījuma kvalificēšanu kā pasīvo ieguldījumu, lai veiktu salīdzinājumu ar tirgu, profesionālā nodokļa ņemšanu vērā, refinansēšanas maksājumu atskaitīšanu un atlīdzības atbilstību tirgum.

Par strīdīgā ieguldījuma kvalificēšanu

— Lietas dalībnieku argumenti

- ³⁶ Prasītāja apgalvo, ka Komisijas vērtējums, kas izklāstīts apstrīdētā lēmuma preambulas 25. apsvērumā, saskaņā ar kuru strīdīgais ieguldījums “ir salīdzināms ar citiem tirgum atbilstošiem pasīvajiem ieguldījumiem”, nav pietiekami pamatots.
- ³⁷ Pirmkārt, prasītāja pārmet Komisijai, ka tā savu vērtējumu par strīdīgā ieguldījuma kvalificēšanu balsta uz līguma projektu, neizklāstot tā kopsavilkumu. Tā apgalvo, ka Komisija tikai atsaucās uz to, ka strīdīgā ieguldījuma līgumslēdzējas puses līguma projektā to kvalificēja kā pasīvo ieguldījumu, un ka līdz ar to tā nepamatoja, kādēļ strīdīgais ieguldījums ir salīdzināms ar citiem tirgum atbilstošiem pasīvajiem ieguldījumiem.
- ³⁸ Otrkārt, tā apgalvo, ka Komisija nav pamatojusi savu apgalvojumu apstrīdētā lēmuma preambulas 26. apsvērumā, saskaņā ar kuru maksātnespējas vai likvidācijas gadījumā strīdīgais ieguldījums ir jāatmaksā pirms pamatkapitāla, pat neraugoties uz to, ka it īpaši līgumā par ieguldījumu, par kuru ir runa lietā, kurā tika pasludināts iepriekš 14. punktā minētais 2010. gada 3. marta spriedums lietā T-163/05 *Bundesverband deutscher Banken*/Komisija, bija paredzēts, ka tā atmaksāšanai nav priekšrokas salīdzinājumā ar pamatkapitālu.
- ³⁹ Treškārt, tā apgalvo, ka apstrīdētā lēmuma preambulas 26. apsvērumā esošais apgalvojums, ka Hesene saņem “visu atlīdzību, par kuru ir panākta vienošanās,

bet ieguldītājam pamatkapitālā ir tiesības tikai uz peļņai proporcionālas dividendes izmaksu”, nav skaidrs un neļauj uzzināt, ko Komisija cenšas pierādīt, veicot šo salīdzinājumu.

- 40 Ceturtkārt, Komisija neesot pamatojusi apgalvojumus apstrīdētā lēmuma preambulas 27. apsvērumā, atbilstoši kuriem “kapitāla tirgū pastāv pasīvie ieguldījumi bez [*step-up*] klauzulas” un “attiecīgā pasīvā ieguldījuma apjoms arī nav nekas ārkārtējs”. Prasītāja uzskata: ja Komisija vēlējas pierādīt šos apgalvojumus, pamatojamās uz 1998. un 1999. gada emisijām, uz kurām tā atsaucās Lēmumā 2006/742, tai bija jāieklāj attiecīgā lēmuma daļa apstrīdētajā lēmumā. Turklāt tā uzskata, ka Komisija nav pamatojusi, kādēļ stāvoklis kapitāla tirgū 1998. un 1999. gadā bija salīdzināms ar stāvokli, kāds bija apstrīdētā lēmuma pieņemšanas brīdī jeb 2005. gada vasarā. Tāpat tā apgalvo, ka Lēmumā 2006/742 Komisija tikai atstāstīja Vācijas Federatīvās Republikas izvirzītos argumentus par 1998. un 1999. gada emisijām. Savos apsvērumos par iestāšanās rakstiem tā piebilda, ka apstrīdētajā lēmumā nav izpildīts pienākums norādīt pamatojumu, jo tā nekonfidencialajā versijā minētie pasīvie ieguldījumi nav identificējami banku anonimitātes dēļ.
- 41 Piektkārt, Komisija neesot pietiekami pamatojusi savu apgalvojumu apstrīdētā lēmuma preambulas 29. apsvērumā, atbilstoši kuram strīdīgais ieguldījums Hesenei sniedzot “dažādas priekšrocības”, salīdzinājumā ar ieguldījumu pamatkapitālā. Prasītāja šajā sakarā apgalvo, ka Komisijas apgalvojumi ir “virspusēji”, “daļēji” un “bez jebkādas jēgas”.
- 42 Komisija, ko atbalsta *Helaba*, apstrīd, ka apstrīdētais lēmums būtu nepietiekami pamatots attiecībā uz strīdīgā ieguldījuma kvalificēšanu kā pasīvo ieguldījumu. Hesene nav izvirzījusi argumentus šajā sakarā.

— Vispārējās tiesas vērtējums

- 43 Ir jāatgādina, ka pienākuma norādīt pamatojumu apmērs ir atkarīgs no attiecīgā akta būtības un konteksta, kurā tas tika pieņemts. Pamatojumā ir skaidri un vienozīmīgi jānoraida iestādes iemesli, lai tie ļautu, pirmkārt, Kopienų tiesai veikt savu likumības pārbaudi un, otrkārt, ieinteresētajām personām zināt veikto pasākumu pamatojumu, lai varētu aizstāvēt savas tiesības un pārbaudīt, vai lēmums ir pamatots (iepriekš 13. punktā minētais spriedums lietā *WestLB*, 278. punkts).
- 44 Pamatojumā nav jābūt norādītiem visiem attiecīgiem faktiskiem un tiesiskiem apstākļiem, jo jautājums par to, vai akta pamatojums atbilst EKL 253. panta prasībām, ir jāizvērtē ne tikai attiecībā uz tā formulējumu, bet arī kontekstu, kā arī attiecībā uz visiem konkrēto jautājumu reglamentējošiem tiesību noteikumiem (iepriekš 13. punktā minētais spriedums lietā *WestLB*, 279. punkts).
- 45 It īpaši Komisijai nav jāieņem nostāja attiecībā uz visiem argumentiem, kurus tai izvirza ieinteresētās personas, bet pietiek ar to, ka tā izklāsta faktus un juridiskos apsvērumus, kuriem ir būtiska nozīme lēmuma struktūrā (iepriekš 13. punktā minētais spriedums lietā *WestLB*, 280. punkts).
- 46 It īpaši attiecībā uz Komisijas lēmumu, kurā tā uzskata, ka paziņotais pasākums nav uzskatāms par atbalstu, pienākums norādīt pamatojumu paredz to iemeslu norādīšanu, kuru dēļ Komisija uzskata, ka attiecīgais pasākums neietilpst EKL 87. panta 1. punkta piemērošanas jomā.
- 47 Turklāt no pastāvīgās judikatūras izriet, ka pienākums norādīt pamatojumu ir būtiska formāla prasība, kas ir jānošķir no iemeslu pamatotības jautājuma, jo tas attiecas uz

strīdīgā akta likumību pēc būtības (skat. Tiesas 2007. gada 12. septembra spriedumu apvienotajās lietās T-239/04 un T-323/04 Itālija/Komisija, Krājums, II-3265. lpp., 117. punkts un tajā minētā judikatūra).

- 48 Vispirms attiecībā uz prasītājas kritiku par to, ka Komisija balstās uz līguma projektu, lai arī tā saturs nav izklāstīts apstrīdētajā lēmumā un nav zināms ne prasītājam, ne Pirmās instances tiesai, pietiek atzīt, ka, pat ja Komisija neizklāsta līguma projekta noteikumu tekstu, tā min dažādus faktus, kas izriet no minētā projekta un uz kuriem tā balsta savu juridisko vērtējumu, tādējādi gan prasītāja, gan Pirmās instances tiesa var zināt tās argumentāciju.
- 49 Attiecībā uz argumentu, saskaņā ar kuru Komisija esot vienkārši atsaukusies uz to, ka strīdīgā ieguldījuma līgumslēdzējas puses līguma projektā to ir kvalificējušas kā pasīvo ieguldījumu, ir jāatzīst, pirmkārt, ka Komisija nav balstījusies tikai uz strīdīgā ieguldījuma līgumslēdzēju pušu sniegto kvalifikāciju un, otrkārt, ka, ja tā to būtu darījusi, šis apstāklis nenozīmētu, ka apstrīdētais lēmums nav pamatots, jo jautājums par to, vai Komisija var kvalificēt ieguldījumu, pamatojamās tikai uz attiecīgo līgumslēdzēju pušu sniegto kvalifikāciju, attiecas uz Komisijas norādīto iemeslu pamatotību nevis uz to pietiekamo raksturu.
- 50 Otrkārt, attiecībā uz apgalvoto pamatojuma trūkumu Komisijas argumentam, saskaņā ar kuru likvidācijas vai maksātnespējas gadījumā strīdīgais ieguldījums ir jāatmaksā pirms pamatkapitāla, ir jānorāda, ka ar minēto apgalvojumu vienkārši tiek konstatēts no līguma projekta izrietošs fakts (skat. šā sprieduma 5. punktu) un ka līdz ar to tas nav jāpamato papildus. Prasītājas izteiktās šaubas par to, vai šis konstatējums ir kļūdainš, neattiecas uz apstrīdētā lēmuma pamatojuma pietiekamo raksturu, bet gan uz tā pamatotību un it īpaši uz Komisijas vērā ņemto faktu precizitāti pēc būtības.

51 Treškārt, attiecībā uz pamatojumu Komisijas apgalvojumam, ka Hesene saņem “visu atlīdzību, par kuru ir panākta vienošanās, bet ieguldītājam pamatkapitālā ir tiesības tikai uz peļņai proporcionālas dividendes izmaksu”, pietiek atzīt, ka, izlasot visu teikumu apstrīdētā lēmuma preambulas 26. apsvērumā, kurā norādīts, ka Hesene “tāpat kā pasīvā ieguldījuma ieguldītājs kapitāla tirgū” saņem visu minēto atlīdzību, kļūst acīmredzams, ka Komisija uzskatīja, ka līgumā noteiktās atlīdzības par strīdīgo ieguldījumu forma ir raksturīga pasīvajiem ieguldījumiem, nevis pamatkapitālam, un ka tostarp šis apstāklis lika kvalificēt strīdīgo ieguldījumu kā pasīvo ieguldījumu. Prasītājas izteiktās šaubas par to, vai līgumā noteiktās atlīdzības par strīdīgo ieguldījumu forma patiešām ir raksturīga pasīvajiem ieguldījumiem, attiecas nevis uz apstrīdētā lēmuma pamatojumu, bet gan uz iemeslu pamatotību.

52 Ceturtkārt, attiecībā uz pamatojumu Komisijas apgalvojumiem, saskaņā ar kuriem “tirgū pastāv tādi beztermiņa pasīvie ieguldījumi bez [*step-up*] klauzulas kā strīdīgais ieguldījums” un “pasīvā ieguldījuma apjoms nav [...] nekas ārkārtējs”, pietiek norādīt, ka Komisija vienkārši konstatēja divus apstākļus, kas skaidri izriet no informācijas, kas sniegta ekspertu atzinumos — tostarp par tirgū veiktajiem darījumiem, uz kuriem tā atsaucās apstrīdētā lēmuma preambulas 49. un 56. apsvērumā. Zemsvītras piezīmē norādītā atsauce uz Lēmumu 2006/742 neattiecas uz šiem diviem faktiem konstatējumiem, bet uz visu Komisijas argumentāciju par strīdīgā ieguldījuma kvalificēšanu kā pasīvo ieguldījumu, lai līgumā noteikto atlīdzību salīdzinātu ar tirgu. Tā kā Komisija nav pamatojusi šos apgalvojumus ar tirgus datiem par 1998. un 1999. gadu, tai nebija jāpamato, kādēļ stāvoklis tirgū 1998. un 1999. gadā bija salīdzināms ar stāvokli tirgū apstrīdētā lēmuma pieņemšanas brīdī.

53 Attiecībā uz argumentu, ka Komisija neesot drīkstējusi atsaukties uz Lēmumu 2006/742 un tai apstrīdētajā lēmumā esot bijis jāiekļauj minētā lēmuma attiecīgās daļas, ir jāatzīst, ka šis arguments nav spēkā judikatūras dēļ, saskaņā ar kuru lēmums ir pietiekami pamatots, ja tajā ir atsauce uz dokumentu, kas jau ir adresāta rīcībā un kurā ir visa informācija, uz kuru iestāde balsta savu lēmumu (šajā ziņā un

pēc analogijas skat. Pirmās instances tiesas 1996. gada 24. aprīļa spriedumu apvienotajās lietās T-551/93, T-231/94, T-232/94, T-233/94 un T-234/94 *Industrias Pesqueras Campos u.c./Komisija, Recueil*, II-247. lpp., 144. punkts), kā tas ir šajā gadījumā, jo prasītāja saņēma Lēmuma 2006/742 kopiju, tiklīdz tas tika pieņemts — vairākus mēnešus pirms apstrīdētā lēmuma pieņemšanas.

- 54 Attiecībā uz argumentu par apstrīdētā lēmuma nepietiekamu pamatojumu tādēļ, ka salīdzinājumam izmantotie pasīvie ieguldījumi nav identificējami tos emitējošo banku anonimitātes dēļ, ir jāuzsver, ka patiesībā prasītāja kritizē tās [dokumenta] nekonfidencialās versijas nepilnīgumu, kura bija tās rīcībā prasības celšanas brīdī, nevis apstrīdētā lēmuma pamatojumu kā tādu. Turklāt ir jāuzsver, ka šajā gadījumā dažu datu slēpšana šajā [dokumenta] versijā prasītājai netraucēja aizstāvēt savas tiesības un pārbaudīt apstrīdētā lēmuma pamatotību. Proti, pirmkārt, neraugoties uz to, ka attiecīgos ieguldījumus emitējošo banku nosaukumi tika slēpti, apstrīdētā lēmuma nekonfidencialajā versijā ir pietiekami detalizēti izklāstīti vērtējuma aspekti, kas Komisijai ir ļāvuši pamatot savu nostāju. Otrkārt, katrā ziņā apstrīdētā lēmuma nekonfidencialā versija — tāda kā Vācijas Federatīvajai Republikai paziņotā — prasītājai tika nosūtīta tiesvedības laikā (skat. šā sprieduma 24. punktu), un par to netika iesniegti jauni apsvērumi, kas attiektos uz attiecīgajām [apstrīdētā lēmuma] daļām.
- 55 Piektkārt, attiecībā uz Komisijas vērtējumu, saskaņā ar kuru strīdīgais ieguldījums Hesenei sniedzot priekšrocības, salīdzinot ar ieguldījumu pamatkapitālā, ir jāuzsver, ka prasītāja, norādot, ka Komisijas apgalvojumi esot “virspusēji”, “daļēji” un “bez būtības”, patiesībā nekritizē pamatojuma pietiekamo raksturu, bet gan galīgā vērtējuma pamatotību.
- 56 Šādos apstākļos ir jāuzskata, ka apstrīdētais lēmums nav nepietiekami pamatots attiecībā uz strīdīgā ieguldījuma kvalificēšanu.

Par profesionālā nodokļa ņemšanu vērā

— Lietas dalībnieku argumenti

- 57 Prasītāja apgalvo, ka apstrīdētajā lēmumā nav nekāda pamatojuma attiecībā uz vērtējumu, kas izklāstīts preambulas 36. apsvērumā, atbilstoši kuram “institucionāls ieguldītājs, kurš darbojas saskaņā ar tirgus likumiem, lai izlīdzinātu viņam uzlikto [profesionālā nodokļa] slogu, būtu pieprasījis augstāku atlīdzību nekā [Hesene]” un “*Helaba*, savukārt, bez iebildumiem būtu bijusi gatava maksāt atlīdzības uzrēķinu šādam ieguldītājam”.
- 58 Komisija, ko atbalsta *Helaba*, apstrīd, ka apstrīdētais lēmums būtu nepietiekami pamatots attiecībā uz to, ka profesionālais nodoklis tiek ņemts vērā kā izmaksas, kas *Helaba* ir jāveic strīdīgā ieguldījuma dēļ. Hesene nav izvirzījusi argumentus šajā sakarā.

— Vispārējās tiesas vērtējums

- 59 Ir jāatzīst, ka Komisija šajā gadījumā ir tikai piemērojusi secinājumus, pie kuriem tā nonāca Lēmumā 2006/742 attiecībā uz minētajā lietā izskatāmo ieguldījumu. Kā izriet no iepriekš minētajiem apsvērumiem (skat. šā sprieduma 53. punktu), šis lēmums jau bija prasītājas rīcībā.
- 60 Tomēr, šajā sakarā iepriekš 14. punktā minētā 2010. gada 3. marta sprieduma lietā T-163/05 *Bundesverband deutscher Banken*/Komisija 188.–192. punktā izvērtējot Lēmumu 2006/742, kā arī prasītājas argumentus par Komisijas it kā pieļauto

acīmredzamo kļūdu vērtējumā, netika atklāts tāds pamatojuma trūkums, kas prasītājai traucētu apstrīdēt minēto lēmumu vai Vispārējai tiesai — izvērtēt tā pamatotību.

- ⁶¹ Līdz ar to apstrīdētais lēmums katrā ziņā iekļaujas prasītājai zināmajā lēmumu pieņemšanas praksē un tātad var tikt pamatots kopsavilkuma veidā (šajā ziņā skat. Tiesas 1975. gada 26. novembra spriedumu lietā 73/74 *Groupement des fabricants de papiers peints de Belgique* u.c./Komisija, *Recueil*, 1491. lpp., 31. punkts).

Par refinansēšanas maksājumu atskaitīšanu

— Lietas dalībnieku argumenti

- ⁶² Prasītāja apgalvo, ka apstrīdētā lēmuma preambulas 37.–41. apsvērumš neļauj uzziņāt kritērijus, uz kuriem Komisija ir balstijusies, secinot, ka *Helaba* patiešām sedz papildu refinansēšanas maksājumus ar bruto refinansēšanas likmi, salīdzinot ar tiem, kādus tā segtu, ja tā būtu saņēmusi likvidu pasivo ieguldījumu, nedz arī saprast, kādēļ nodokļu atvilkšana no atlidzības pamato refinansēšanas maksājumu atskaitīšanu.
- ⁶³ Komisija, ko atbalsta *Helaba*, apstrīd, ka apstrīdētais lēmums būtu nepietiekami pamatots attiecībā uz tā apstākļa ņemšanu vērā, ka šajā gadījumā *Helaba* sedz papildu refinansēšanas maksājumus. Hesene nav izvirzījusi argumentus šajā sakarā.

— Vispārējās tiesas vērtējums

- 64 Ir jānorāda, ka šajā gadījumā — kā savā prasības pieteikumā min prasītāja — Komisija tikai piemēroja secinājumu, pie kura tā nonāca Lēmumā 2006/742 saistībā ar attiecīgo ieguldījumu.
- 65 Šādos apstākļos, ņemot vērā, ka Vispārējā tiesa iepriekš 14. punktā minētajā 2010. gada 3. marta spriedumā lietā T-163/05 *Bundesverband deutscher Banken*/Komisija uzskatīja, ka Komisija bija pietiekami pamatojusi savu secinājumu (skat. minētā sprieduma 265.–267. punktu), ir jānoraida prasītājas argumenti par it kā neesošo apstrīdētā lēmuma pamatojumu, jo to katrā ziņā varēja saprast, ņemot vērā Lēmumā 2006/742 norādīto pamatojumu (skat. šā sprieduma 61. punktu).

Par atlīdzības, par kuru vienojās Hesene un *Helaba*, atbilstību tirgum

— Lietas dalībnieku argumenti

- 66 Prasītāja apgalvo, ka Komisijas norādītais pamatojums secinājumam, ka atlīdzība, par kuru vienojās Hesene un *Helaba*, atbilst tirgum, nav pietiekams. Šajā sakarā tā apgalvo, ka apstrīdētā lēmuma preambulas 69. apsvērumā minētais apgalvojums, atbilstoši kuram tas, ka pasīvie ieguldījumi veido lielu pamata pašu kapitāla daļu, palielina iespēju izmantot minētos ieguldījumus “pamatkapitāla vietā”, nav pietiekams un ir pretrunā tās apgalvojumam, ka maksātnespējas gadījumā pasīvie ieguldījumi ir jāatmaksā pirms pamatkapitāla. Tāpat tā uzskata, ka Komisijas apgalvojums apstrīdētā lēmuma preambulas 73. apsvērumā, atbilstoši kuram Hesenei ir būtiska ietekme uz *Helaba* riska profila noteikšanu, nav pamatots un ka Komisija nav izskaidrojusi, vai EUR 500 miljonu emisijas, ko tā min apstrīdētā lēmuma preambulas 74. apsvērumā un par kuru ir parakstījies viens vienīgs ieguldītājs, nosacījumi ir salīdzināmi ar

strīdīgā ieguldījuma emisijas nosacījumiem, tādējādi nedz prasītāja, nedz Vispārējā tiesa nevar pārbaudīt, vai abi ieguldījumi ir salīdzināmi.

- ⁶⁷ Komisija, ko atbalsta *Helaba*, apstrīd, ka apstrīdētais lēmums būtu nepietiekami pamatots attiecībā uz līgumā noteiktās atlīdzības par strīdīgo ieguldījumu atbilstību tirgum. Hesene nav izvirzījusi argumentus šajā sakarā.

— Vispārējās tiesas vērtējums

- ⁶⁸ Attiecībā uz Komisijas apgalvojumu, ka tas, ka pasīvie ieguldījumi veido lielu pamata pašu kapitāla daļu, palielina iespēju izmantot minētos ieguldījumus “pamatkapitāla vietā”, ir jāatzīst, ka, pat ja apstrīdēta lēmuma formulējums nav nevainojams, to lasot kopumā, kļūst skaidrs, ka Komisija ar šo apgalvojumu necentās aizstāvēt prioritāšu kārtību starp pamatkapitālu un pasīvajiem ieguldījumiem maksātnespējas gadījumā, bet gan norādīt, ka risks, ka pamatkapitāls var nebūt pietiekams ekonomisko grūtību gadījumā, ir lielāks, ja pasīvie ieguldījumi veido lielu pamata pašu kapitāla daļu. Līdz ar to šis apgalvojums prasītājai netraucē apstrīdēt apstrīdēto lēmumu, nedz arī Vispārējai tiesai — pārbaudīt tā likumību.

- ⁶⁹ Attiecībā uz Komisijas apgalvojumu, ka Hesene būtiski ietekmē *Helaba* riska profila noteikšanu, ir jānorāda, ka apstrīdētā lēmuma preambulas 73. apsvērumā Komisija izskaidroja, kāds ir šā apgalvojuma pamatojums. Lai arī patiešām prasības celšanas dienā prasītājas rīcībā esošajā nekonfidencialajā versijā šis skaidrojums nav uzrādīts, Komisija pēc Pirmās instances tiesas pieprasījuma iesniedza šā lēmuma konfidencialo

versiju un tā tika nosūtīta prasītājam pirms tiesas sēdes (skat. šā sprieduma 24. punktu). Šādos apstākļos ir jāuzskata, ka prasītāja varēja aizstāvēt savas tiesības.

- 70 Attiecībā uz to, ka Komisija nav izskaidrojusi, vai EUR 500 miljonu emisijas, uz kuru parakstījās viens vienīgs ieguldītājs, nosacījumi ir salīdzināmi ar strīdīgā ieguldījuma nosacījumiem, ir jānorāda, ka no apstrīdētā lēmuma izriet, ka Komisija šo piemēru min, lai ilustrētu, ka nav izslēgta iespēja, ka ieguldītājs koncentrē visus savus riskus vienā vienīgā uzņēmumā. Tomēr jautājums par to, vai ar to, ka nav izslēgts, ka šie riski ir koncentrēti attiecīgajā uzņēmumā, pietiek, lai uzskatītu, ka atlīdzība, par kuru vienojās Hesene un *Helaba*, atbilst tirgum, attiecas nevis uz apstrīdētā lēmuma pamatojumu, bet gan uz minēto iemeslu pamatotību.
- 71 Šādos apstākļos ir jāuzskata, ka apstrīdētais lēmums ir pamatots attiecībā uz līgumā noteiktās atlīdzības par strīdīgo ieguldījumu atbilstību tirgum.
- 72 Tādējādi pamats par apstrīdētā lēmuma pamatojuma trūkumu ir jānoraida.

Par pamatu saistībā ar EKL 87. panta pārkāpumu

Lietas dalībnieku argumenti

- 73 Prasītāja apgalvo, ka Komisija ir pārkāpusi EKL 87. pantu, uzskatīdama, ka līgumā noteiktā atlīdzība par strīdīgo ieguldījumu atbilst privātā ieguldītāja kritērijam un līdz ar to nav uzskatāma par valsts atbalstu.

- 74 Šajā sakarā tā apgalvo, ka Komisija ir pieļāvusi acīmredzamu kļūdu vērtējumā, uzskatīdama, pirmkārt, ka profesionālais nodoklis, kas bija jāmaksā *Helaba*, ir jāpieskaita atlīdzības likmei, par kuru vienojās Hesene un *Helaba*, lai veiktu salīdzinājumu ar tirgu, jo tā ir daļa no izmaksām, kas *Helaba* jāsedz minētā ieguldījuma dēļ, otrkārt, ka ir jāņem vērā, ka *Helaba* veic maksājumus, lai tirgū iegūtu likvīdus līdzekļus, kurus tai nesniedz strīdīgais ieguldījums, un, treškārt, ka tirgum atbilstoša galvojuma atlīdzība ir zemāka par 1,65 %, par kuru vienojās līgumslēdzējas puses un kurai pieskaita profesionālā nodokļa ietekmi.
- 75 Attiecībā uz profesionālā nodokļa un to refinansēšanas maksājumu ņemšanu vērā, kurus *Helaba* veica tādēļ, ka strīdīgais ieguldījums nav likvīds, prasītāja būtībā atkārtu argumentus, kurus tā izvirzīja lietā, kurā tika pasludināts iepriekš 14. punktā minētais 2010. gada 3. marta spriedums T-163/05 *Bundesverband deutscher Banken/Komisija*, un kuri attiecīgi tika izklāstīti minētā sprieduma 185., 186. un 263. punktā.
- 76 Attiecībā uz atlīdzības atbilstošo līmeni tā būtībā apgalvo, ka strīdīgajam ieguldījumam ir lielāks riska profils nekā tirgū emitētajiem pasīvajiem ieguldījumiem un ka tādēļ privātais ieguldītājs par minēto ieguldījumu būtu pieprasījis lielāku atlīdzību nekā tirgū par pasīvajiem ieguldījumiem pieprasītā. Tā pamatojas uz strīdīgā ieguldījuma apmēru, iespējas pārtraukt ieguldījumu neesamību Hesenei un zaudēšanas risku maksātnešpējas gadījumā. Turklāt tā uzskata, ka apstāklim, ka līgumā noteiktā atlīdzība par strīdīgo ieguldījumu ir fiksēta, nav nozīmes, nosakot tirgum atbilstošu likmi, un ka Komisija nevarēja pamatoties uz *Helaba* 2005. gadā emitēto pasīvo ieguldījumu, jo tas neesot salīdzināms ar strīdīgo ieguldījumu.
- 77 Komisija, ko atbalsta Hesene un *Helaba*, apstrīd šos argumentus.

Vispārējās tiesas vērtējums

- 78 Argumenti par profesionālā nodokļa ņemšanu vērā un refinansēšanas maksājumu atskaitīšanu ir jānoraida tādu pašu iemeslu dēļ kā tie, kas ir izklāstīti iepriekš 14. punktā minētā 2010. gada 3. marta spriedumā lietā T-163/05 *Bundesverband deutscher Banken*/Komisija 188.–192. un 269.–291. punktā.
- 79 Attiecībā uz argumentiem, kas paredzēti, lai pierādītu, ka strīdīgajam ieguldījumam ir lielāks riska profils nekā pasivajiem ieguldījumiem, kurus Komisija izmantoja salīdzinājumam, ir secīgi jāizvērtē argumenti par to, cik tirgum atbilstošas atlīdzības aprēķinam un tātad arī atbalsta pastāvēšanas izvērtēšanai ir būtisks ieguldījuma apmērs, tas, ka Hesene nevar pārtraukt ieguldījumu, zaudēšanas risks maksātspējas gadījumā tādēļ, ka līgumā noteiktā atlīdzība par strīdīgo ieguldījumu ir fiksēta, kā arī par to, vai Komisijas veiktais salīdzinājums ar *Helaba* 2005. gada maija emisiju ir atbilstošs.

— Par ieguldījuma apmēru

- 80 Šajā sakarā prasītāja apgalvo, ka Komisija nav pienācīgi ņēmusi vērā ieguldījuma lielo apmēru, kvalificējot strīdīgo ieguldījumu un salīdzinot atlīdzību, par kuru vienojās Hesene un *Helaba*, ar galvojuma atlīdzību par tirgū emitētajiem pasivajiem ieguldījumiem.
- 81 Pirmkārt, attiecībā uz ieguldījuma apmēra nozīmi strīdīgā ieguldījuma kvalificēšanai par pasīvo ieguldījumu, lai to salīdzinātu ar tirgu, prasītāja apgalvo, ka tas, ka uz to ir parakstījies viens vienīgs ieguldītājs, ka Hesenei pieder 44% no *Helaba* pamata pašu kapitāla un ka tā ir koncentrējusi 83% no saviem ieguldījumiem vienā un tajā

pašā bankā, pielīdzina strīdīgo ieguldījumu pamatkapitālam, jo Hesenei ir lielāks risks nekā ieguldītājam, kurš ir parakstījis uz tirgū emitētajiem pasīvajiem ieguldījumiem.

- 82 Vispirms attiecībā uz to, ka uz visu strīdīgo ieguldījumu bija parakstījis viens vienīgs ieguldītājs, prasītāja, atsaucoties uz iepriekš 13. punktā minēto spriedumu lietā *WestLB* (255. punkts), apgalvo, ka ieguldītājs, kurš viens parakstās uz visu ieguldījumu, nevar ņemt vērā citu uzņēmēju rīcību tirgū un tātad pakļauj sevi lielākam riskam.
- 83 Tomēr ir jānorāda, ka iepriekš 13. punktā minētā sprieduma lietā *WestLB* 255. punktā Pirmās instances tiesa, izvērtējot atbilstošu atlīdzību par ieguldījumu, nevis kvalificējot ieguldījumu, vienkārši uzskatīja, ka brīdināts privātais ieguldītājs, kurš vēlas gūt maksimālo peļņu, neuzņemoties pārāk lielu risku salīdzinājumā ar citiem uzņēmējiem tirgū, principā pieprasa minimālo atdevi, kas ir vienāda ar attiecīgās nozares vidējo atdevi.
- 84 Ir jāatzīst, ka šī Pirmās instances tiesas atsauce uz citu ieguldītāju rīcību neapstiprina prasītājas argumentu, jo tā nav saistīta ar jautājumu par to, vai tas, ka ieguldītājs viens parakstās uz visu emisiju, palielina ieguldījuma riska profilu.
- 85 Vēl attiecībā uz to, ka pasīvie ieguldījumi, uz kuriem ir parakstījusies Hesene, veido 44 % no *Helaba* pamata pašu kapitāla, kā arī 83 % no Hesenē ieguldījumiem, ir jāteic, ka nav acīmredzami kļūdaini uzskatīt — kā to netieši darīja Komisija —, ka šie divi apstākļi nav svarīgi, nosakot, vai strīdīgā ieguldījuma riska profils ir līdzīgāks pamatkapitāla riska profilam vai tirgū pastāvošo pasīvo ieguldījumu riska profilam, un līdz ar to nosakot, vai atlīdzības par strīdīgo ieguldījumu atbilstība tirgum ir jāizvērtē, atsaucoties uz atlīdzību par pasīvajiem ieguldījumiem vai uz atlīdzību par pamatkapitālu. Šajā sakarā ir jāatsaucas uz iepriekš 14. punktā minētā 2010. gada 3. marta sprieduma

lietā T-163/05 *Bundesverband deutscher Banken*/Komisija 140. un 141. punktu, kuros Vispārējā tiesa noraidīja līdzīgus prasītājas argumentus.

- 86 Turklāt ir jānorāda prasītājas arguments, atbilstoši kuram Komisija, strīdīgā ieguldījuma kvalificēšanai neņemdamā vērā Hesenei piederošo *Helaba* pamata pašu kapitāla daļu, nonāk pretrunā savam 2004. gada 20. oktobra Lēmumam 2006/737/EK par Vācijas atbalstu bankai *Westdeutsche Landesbank Girozentrale*, tagad *WestLB AG* (OV 2006, L 307, 22. lpp.), kurā tā uzskatīja, ka ieguldījuma apmēra nozīme norāda uz līdzību ar pamatkapitālu.
- 87 Proti, ir jāatzīst, ka Lēmumā 2006/737 par līdzību ar ieguldījumu pamatkapitālā tika norādīts nevis Ziemeļreinas-Vestfālenes federālās zemes kā vienīgā parakstītāja iegūto pamata pašu kapitāla apmērs, bet gan darījuma kopējais apmērs, jo — atšķirībā no šīs lietas — tajā laikā banka nevarēja iegūt tik lielu pamata pašu kapitāla summu pamatkapitāla formā neatkarīgi no tā, vai ieguldījumu veica viens vai vairāki ieguldītāji (skat. Lēmuma 2006/737 preambulas 204. un nākamās apsvērumus).
- 88 Otrkārt, attiecībā uz ieguldījuma apmēra nozīmi tirgum atbilstošas atlīdzības noteikšanā prasītāja apstrīd četrus argumentus, ar kuriem Komisija pamatoja uzskatu, ka nebija jāpiemēro uzrēķins, lai ņemtu vērā Hesenes lielo līdzdalību *Helaba*.
- 89 Tādējādi, pirmkārt, prasītāja apstrīd, ka risks, kas izriet no Hesenes ieguldījumu koncentrēšanas *Helaba*, būtu kompensēts ar to, ka Hesenes atlīdzība netika samazināta, neraugoties uz to, ka tirgū gadījumā, ja visa emisija tiek piešķirta vienam vienīgam ieguldītājam, atlīdzība tiek samazināta. Šajā sakarā tā apgalvo, ka atsaucei uz

iespējamo atlīdzības samazinājumu tirgū šajā gadījumā nav nozīmes, jo strīdīgais ieguldījums netika piedāvāts lielam ieguldītāju skaitam, kuri tādējādi konkurētu.

- 90 Ir jānorāda, ka nav acīmredzami kļūdaini uzskatīt, ka var ņemt vērā atlīdzības samazinājumu, kas varētu kompensēt iespējamo tās uzrēķinu Hesenes lielās līdzdalības *Helaba* dēļ tāpēc, ka ieguldījums netika apspriests tirgū. Proti, prasītāja neapgalvo, ka *Helaba* nebūtu varējusi — šajā gadījumā no vairākiem ieguldītājiem — iegūt tirgū ieguldījumu, kuram, viņasprāt, piemīt tādas pašas īpašības kā strīdīgajam ieguldījumam (apmērs, beztermiņa ilgums, galvojuma atlīdzība). Šādos apstākļos tā varēja ierosināt, lai Hesene atteiktos no iespējamā atlīdzības uzrēķina, lai ņemtu vērā tās lielo līdzdalību *Helaba*, ciktāl tā būtu varējusi noraidīt tās piedāvājumu un tirgū iegūt līdzekļus par zemāku cenu.
- 91 Otrkārt, prasītāja saistībā ar Komisijas apgalvojumu, ka Hesene būtiski ietekmē *Helaba* stratēģiskā riska profila noteikšanu, apgalvo, ka apstrīdētā lēmuma nekonfidencialā versija tai neļauj uzzināt iemeslus, kuru dēļ Komisija ir nonākusi pie šāda secinājuma, un ka katrā ziņā tajā nav izskaidrots, kādēļ Hesenei šā iemesla dēļ bija jāatsakās no atbilstošas atlīdzības par strīdīgo ieguldījumu.
- 92 Ir jānorāda: pat ja prasītāja šķietami apstrīd apstrīdētā lēmuma pamatojuma pietiekamību, tās argumenti ir izklāstīti prasības pieteikuma daļā ar nosaukumu “Komisijas kļūdainie argumenti” pamatā par EKL 87. panta pārkāpumu, nevis daļā, kas attiecas uz pamatu par pamatojuma nepietiekamību.
- 93 Katrā ziņā saistībā ar to, ka iemesls, kādēļ Komisija ir secinājusi, ka Hesene būtiski ietekmē *Helaba* stratēģiskā riska profila noteikšanu, nav norādīts apstrīdētā lēmuma

nekonfidencialajā versijā, ir jāatsaucas uz šā sprieduma 69. punktu, kurā Vispārējā tiesa jau noraidīja šo argumentu.

- ⁹⁴ Attiecībā uz saistību starp Hesenes būtisko ietekmi uz *Helaba* stratēģiskā riska profila noteikšanu un atlīdzības summu ir jāteic, ka no apstrīdētā lēmuma preambulas 71.–74. apsvēruma teksta izriet, ka Komisija uzskatīja, ka kopā ar trim citiem tās izvērtētajiem aspektiem šī ietekme samazina risku, kurš Hesenei rodas tādēļ, ka tai pieder liela *Helaba* pamata pašu kapitāla daļa un ka tā tajā koncentrē 83 % no saviem ieguldījumiem, un ka līdz ar to Hesene nav atteikusies no augstākas atlīdzības par strīdīgo ieguldījumu, bet ir piekritusi adekvātai atlīdzībai, ņemot vērā visus darījuma apstākļus. Tomēr ir jāatzīst, ka prasītāja nav izvirzījusi konkrētu argumentu, lai pierādītu, ka ir acīmredzami kļūdaini uzskatīt, ka Hesenes būtiskā ietekme uz *Helaba* stratēģiskā riska profila noteikšanu var kompensēt risku, ko Hesene uzņēmas tādēļ, ka tai pieder liela *Helaba* pamata pašu kapitāla daļa un ka tā tajā koncentrē 83 % no saviem ieguldījumiem.
- ⁹⁵ Treškārt, prasītāja apstrīd, ka būtu nozīme Komisijas atsaucei uz EUR 500 miljonu lielu emisiju, uz kuru ir parakstījies viens vienīgs ieguldītājs. Šajā sakarā tā pārmet, ka Komisija šo darījumu nav identificējusi un nav precizējusi tā īpatnības, un apgalvo, ka šādos apstākļos nav iespējams uzskatīt, ka tas, ka Hesene parakstījās uz visu strīdīgo ieguldījumu, nav nekas ārkārtējs.
- ⁹⁶ Ir jāatzīst, kā apgalvo prasītāja, ka ar to vien, ka ieguldītājs parakstījās uz EUR 500 miljonu lielu emisiju, nepietiek, lai pierādītu, ka strīdīgā ieguldījuma riska profila dēļ nebūtu jāmaksā lielāka atlīdzība kā galvojuma atlīdzība par tirgū pastāvošajiem pasīvajiem ieguldījumiem. Proti, ņemot vērā, ka Komisija neizvērtē līgumā noteikto galvojuma atlīdzību par šo ieguldījumu, šis piemērs nepamato secinājumu, ka Hesenes koncentrācijai *Helaba* nav jāizraisa atlīdzības uzrēķins.

- 97 Ceturtkārt, prasītāja apstrīd, ka tas, ka Hesenes kopējā līdzdalība uzņēmumos, kas nav *Helaba*, veido EUR 361,5 miljonus, samazina lielo koncentrācijas risku, kuru tā ir uzņēmusies saistībā ar *Helaba*.
- 98 Ir jāatzīst, ka ar to vien, ka Hesene nekoncentrē *Helaba* visus savus ieguldījumus, bet gan 87 % no tiem, nepietiek, lai pamatotu Komisijas secinājumu, ka Hesenes būtiskā līdzdalība *Helaba* nepamato līgumā noteiktās atlīdzības par strīdīgo ieguldījumu uzrēķinu.
- 99 Tomēr, ņemot vērā šā sprieduma 88.–94. punktu, apstrīdētais lēmums nav jāatceļ tādēļ, ka šie pēdējie minētie aspekti, kurus Komisija norādīja apstrīdētajā lēmumā, neļauj secināt, ka Hesenes risku koncentrācijas *Helaba* dēļ atlīdzības uzrēķins nebija vajadzīgs (šajā ziņā skat. Pirmās instances tiesas 2006. gada 12. decembra spriedumu lietā T-155/04 *SELEX Sistemi Integrati*/Komisija, Krājums, II-4797. lpp., 47. punkts).
- 100 Turklāt ir jāteic, ka Hesenes ieguldījuma *Helaba* apmērs daļēji izriet no tās lēmuma nesadalīt attiecīgos speciālos līdzekļus lietā, kurā tika pasludināts iepriekš 14. punktā minētais 2010. gada 3. marta spriedums T-163/05 *Bundesverband deutscher Banken*/Komisija, un ka šī Hesenes risku koncentrēšana nav *Helaba* interesēs tādā mērā, lai tā maksātu atlīdzību par riska, ko uzņēmusies Hesene, palielinājumu (skat. minētā sprieduma 229. un 230. punktu).
- 101 Ņemot vērā iepriekš minēto, ir jāuzskata, ka prasītājas argumenti par Hesenes ieguldījuma *Helaba* apmēru nepierāda, ka Komisija ir pieļāvusi acīmredzamu kļūdu vērtējumā, uzskatīdama, ka atlīdzībai par strīdīgo ieguldījumu nebija jābūt lielākai par galvojuma atlīdzību par tirgū pastāvošiem pasīvajiem ieguldījumiem.

— Par iespējas pārtraukt ieguldījumu neesamību

- 102 Prasītāja apgalvo, ka tas, ka Hesene nevar pārtraukt ieguldījumu, ir noteicoša atšķirība salīdzinājumā ar tirgū pastāvošiem pasīvajiem ieguldījumiem, un pārmet Komisijai, ka tā to nav ņēmusi vērā, nosakot tirgum atbilstošu atlīdzību. Šajā sakarā prasītāja atkārtο argumentus, kurus tā izvirzīja saistībā ar lietu T-163/05 un kas tika izklāstīti iepriekš 14. punktā minētā 2010. gada 3. marta sprieduma lietā T-163/05 *Bundesverband deutscher Banken*/Komisija 151. un 233. punktā. Līdz ar to tie ir jānoraida minētā sprieduma 152.–154. un 234.–237. punktā norādīto iemeslu dēļ.

— Par zaudēšanas risku maksātnespējas gadījumā

- 103 Prasītāja apgalvo, ka zaudēšanas risks maksātnespējas gadījumā ir noteicoša atšķirība salīdzinājumā ar tirgū pastāvošiem pasīvajiem ieguldījumiem, un pārmet Komisijai, ka tā to nav ņēmusi vērā, nosakot tirgum atbilstošu atlīdzību. Šajā sakarā, pirmkārt, tā atkārtο argumentus, kurus tā izvirzīja saistībā ar Lēmumu 2006/742 un kas tika izklāstīti iepriekš 14. punktā minētā 2010. gada 3. marta sprieduma lietā T-163/05 *Bundesverband deutscher Banken*/Komisija 108. punktā, un, otrkārt, pirms prasības pieteikuma iesniegšanas nesaņemdama paziņojumu par līgumprojektu tā konfidencialā rakstura dēļ, tā apgalvo, ka ir iespējams, ka līgumslēdzējas puses strīdīgajam ieguldījumam paredzēs zemāku pakāpi nekā pamatkapitālam, jo tā uzskata, ka tā tas bija attiecīgā ieguldījuma gadījumā, par kuru tika taisīts minētais spriedums.
- 104 Attiecībā uz līgumprojekta saturu pietiek atzīt, ka tā 4. pantā ir paredzēts, ka “attiecībā uz *Helaba* īpašumu uzsākta maksātnespējas procesa vai *Helaba* likvidācijas gadījumā strīdīgais ieguldījums tiks atmaksāts tikai pēc visu *Helaba* kreditoru prasījumu apmierināšanas, ieskaitot līdzdalības akciju turētājus, kā arī cita garantijas kapitāla kreditorus *KWG* 10. panta 5.a punkta izpratnē, bet pirms pamatkapitāla daļu turētāju prasījumiem”.

- 105 Tādējādi no līgumprojekta izriet, ka strīdīgais ieguldījums ir ierindojams augstākā pakāpē nekā pamatkapitāls un ka to — kā uzskatīja Komisija apstrīdētā lēmuma preambulas 26. apsvērumā — šajā ziņā var salīdzināt ar tirgū pastāvošiem pasīvajiem ieguldījumiem, kas norāda uz to, ka atlīdzība, par kuru vienojās Hesene un *Helaba*, ir jāsalīdzina ar fiksētu atlīdzību par tirgū emitētajiem pasīvajiem ieguldījumiem, nevis ar atlīdzību, kas izriet no ieguldījumiem pamatkapitālā. Ir jānorāda, ka prasītāja, saņemot līgumprojekta kopiju pēc Pirmās instances tiesas Komisijai adresēta pieprasījuma, neiesniedza apsvērumus šajā sakarā.
- 106 Citi prasītājas izvirzītie argumenti ir jānoraida iepriekš 14. punktā minētā 2010. gada 3. marta sprieduma lietā T-163/05 *Bundesverband deutscher Banken*/Komisija 109. punktā izklāstīto iemeslu dēļ.

— Par atlīdzības fiksētā rakstura nozīmi

- 107 Prasītāja apgalvo, pirmkārt, ka no apstrīdētā lēmuma preambulas 26. un 29. apsvēruma izriet, ka Komisija uzskata, ka tas, ka atlīdzība par strīdīgo ieguldījumu ir fiksēta un principā nav atkarīga no gada rezultātiem, bet dividenžu summa ir atkarīga no grāmatvedības peļņas, ko gūst *Helaba*, rada priekšrocību, salīdzinājumā ar ieguldījumu pamatkapitālā. Tā apgalvo, ka atlīdzības par strīdīgo ieguldījumu struktūrai no ekonomiskā viedokļa ir gan priekšrocības, gan trūkumi, salīdzinot ar atlīdzības par pamatkapitālu struktūru.
- 108 Šajā sakarā ir jāatzīst, ka, lai arī apstrīdētā lēmuma preambulas 29. apsvērumā Komisija norādīja, ka pasīvajam ieguldījumam ir zināmas priekšrocības salīdzinājumā ar speciālo aktīvu kā pamatkapitāla nodošanu, tomēr tā uz šo apgalvojumu nebalsta savu vērtējumu saistībā ar strīdīgā ieguldījuma kvalificēšanu. Minētā kvalifikācija attiecībā uz atlīdzību ir balstīta uz apstrīdētā lēmuma preambulas 26. apsvērumā norādīto apgalvojumu, ka Hesene — tāpat kā ieguldītājs pasīvajā ieguldījumā kapitāla tirgū — saņem visu atlīdzību, bet ieguldītājam pamatkapitālā ir tiesības tikai uz peļņai proporcionālu dividenžu izmaksu. Tādējādi Komisija nenorāda, ka fiksēta atlīdzība ir

labvēlīgāka par tiesībām uz dividendēm. Tā tikai uzskatīja, ka fiksēta atlīdzība — kā tā, kas paredzēta par strīdīgo ieguldījumu, — ir raksturīgāka pasīvajiem ieguldījumiem nekā pamatkapitālam un ka līdz ar to līgumslēdzēju pušu noteiktais atlīdzības veids par strīdīgo ieguldījumu šo ieguldījumu padara līdzīgu tirgū pastāvošiem pasīvajiem ieguldījumiem.

- 109 Šādos apstākļos nav jāizvērtē prasītājas argumenti par Komisijas apstrīdētā lēmuma preambulas 29. apsvērumā minētā apgalvojuma, atbilstoši kuram pasīvais ieguldījums Hesenei sniedz zināmas priekšrocības salīdzinājumā ar speciālo līdzekļu nodošanu kā pamatkapitālu, pamatotību.
- 110 Prasītāja apgalvo, otrkārt, ka — pretēji Komisijas apgalvotajam — fiksēta atlīdzība nav raksturīga pasīvajiem ieguldījumiem un ka mainīga atlīdzība nav raksturīga pamatkapitālam. Šajā sakarā tā atsaucas uz argumentiem, kurus tā izvirzīja lietā, kurā tika taisīts iepriekš 14. punktā minētais 2010. gada 3. marta spriedums T-163/05 *Bundesverband deutscher Banken*/Komisija. Tomēr šie argumenti tika noraidīti minētā sprieduma 113.–122. punktā.
- 111 Prasītāja apgalvo, treškārt, ka tas, ka Hesenes tiesības uz atlīdzību ir atkarīgas no *Helaba* gada peļņas esamības, ir Hesenei nelabvēlīga atšķirība no tirgū pastāvošo pasīvo ieguldījumu struktūras, jo attiecībā uz tiem tiesības uz atlīdzību principā ir atkarīgas no emitenta grāmatvedības peļņas un tikai noteiktos apstākļos — no gada peļņas, tādējādi ir mazāk iespējams, ka emitents apturēs atlīdzības izmaksu.
- 112 Ir jānorāda, ka ekspertu atzinumi, uz kuriem atsaucas Komisija apstrīdētā lēmuma preambulas 59. un 60. apsvērumā, liecina par to, ka — pretēji prasītājas apgalvotajam — nav acīmredzams, ka atlīdzības par strīdīgo ieguldījumu izmaksāšanas nosacījumi Hesenei ir nelabvēlīgāki kā parastie nosacījumi tirgū. Tādējādi, pat ja investīciju banka A patiešām uzskatīja, ka tā ir, investīciju banka B un grāmatvedības ekspertu

sabiedrība uzskatīja, ka atlīdzības par strīdīgo ieguldījumu izmaksāšanas nosacījumi Hesenei bija labvēlīgāki, nekā tie ir parasti.

113 Katrā ziņā ir jāatzīst, ka Komisija apstrīdētā lēmuma preambulas 66. apsvērumā apgalvoja, ka atlīdzības uzrēķins — kā apgalvo prasītāja — par ierobežojošākiem izmaksas nosacījumiem varētu būt pamatots. Tomēr tā arī uzskata, prasītājai neizvirzot pretējus argumentus, ka uzrēķina neņemšana vērā tādēļ, ka izmaksas nosacījumi ir ierobežojošāki, neietekmē tās vērtējumu, jo galvojuma atlīdzība, kas izriet no Hesenes un *Helaba* noteiktās likmes strīdīgajam ieguldījumam, pieskaitot profesionālā nodokļa izmaksas, proti, 1,925 %, tāpat bija lielāka par tirgus galvojuma atlīdzību, kas rodas, pieskaitot investīciju bankas A piedāvāto uzrēķinu ekspertu atzinumos noteiktajā diapazonā.

114 Šādos apstākļos ir jāatzīst, ka prasītājas argumenti neļauj pierādīt, ka Komisija ir pieļāvusi acīmredzamu kļūdu vērtējumā, uzskatīdama, ka līgumprojekta noteikumi par atlīdzību strīdīgo ieguldījumu pielīdzina tirgū pastāvošiem pasīvajiem ieguldījumiem un ka pastāvošās atšķirības netraucē uzskatīt, ka līgumslēdzēju pušu noteiktā atlīdzības likme atbilst galvojuma atlīdzības likmei tirgū.

— Par 2005. gada maija ieguldījuma nozīmi

115 Prasītāja apgalvo, ka Komisija nevarēja pamatoties uz pasīvo ieguldījumu, kuru *Helaba* emitēja 2005. gada maijā (skat. šā sprieduma 19. punktu), jo tas neesot salīdzināms ar strīdīgo ieguldījumu. Tā apgalvo, ka šie divi ieguldījumi atšķiras tostarp ar to, ka uz 2005. gada maija ieguldījumu bija parakstījušies daudzi ieguldītāji, tas kotējās biržā un atlīdzība par to bija jāmaksā pēc nominālās vērtības, pieskaitot procentus,

un samazinājums *Helaba* zaudējumu dēļ nebija paredzēts. Turklāt tā lūdz Vispārējo tiesu likt Komisijai norādīt, vai pastāv vienošanās par strīdīgā ieguldījuma hierarhijas pakāpi, it īpaši attiecībā uz 2005. gada maija pasīvā ieguldījuma hierarhijas pakāpi.

- 116 Ir jāatzīst, ka Komisija 2005. gada maija darījumu apstrīdētajā lēmumā minēja tikai papildu kārtā, nonākdama pie secinājuma, ka atlīdzība, par kuru vienojās Hesene un *Helaba* par strīdīgo ieguldījumu, bija saderīga ar tirgu. Šādos apstākļos, tā kā prasītājas argumenti par Komisijas vērtējumiem, uz kuriem tā balstīja šo secinājumu, tika noraidīti, tad gadījumā, ja salīdzinājumam ar *Helaba* 2005. gada maija emitēto ieguldījumu nav nozīmes, apstrīdētais lēmums nav jāatceļ.
- 117 Katrā ziņā ir jānorāda, ka, pat pieņemot, ka prasītājas minētajām atšķirībām ir nozīme un tās patiešām pastāv — ko apstrīd *Helaba* saistībā ar atmaksas summu līguma laušanas gadījumā, prasītājai pret to neiebilstot —, 2005. gada maija ieguldījums — kā apstrīdētajā lēmumā norāda Komisija — parāda, ka *Helaba* varēja tirgū emitēt pasīvos ieguldījumus, kuriem ir tādas pašas īpašības kā strīdīgajam ieguldījumam saistībā ar to interesējošiem aspektiem — piemēram, tā kvalificēšana kā pamata pašu kapitālu un galvojuma atlīdzības likme — un par kuriem tā ir gatava izmaksāt ieguldītājiem atlīdzību. Līdz ar to *Helaba* ekonomiskā stāvokļa dēļ tai nebija pienākuma pieņemt strīdīgo ieguldījumu un tādēļ tā varēja atteikties maksāt Hesenei atlīdzību par ieguldījuma īpašībām, kuras — pat ja tās bija saistītas ar Hesenes riska palielinājumu — nepiešķīra *Helaba* nekādu papildu priekšrocību salīdzinājumā ar tirgū emitētu ieguldījumu.
- 118 Proti, ir jāteic, ka, šos ieguldījumus kvalificējot kā valsts atbalstu EKL 87. panta izpratnē, tam, ka Hesene uzņēmās lielu risku savos ieguldījumos, ir nozīme tikai tad, ja *Helaba* ir saņēmusi priekšrocību, kuru tā nebūtu varējusi iegūt tirgū.

119 Ņemot vērā iepriekš minēto, ir jānoraida prasītājas otrais pamats.

Par pamatu par prasītājas procesuālo tiesību pārkāpumu

Lietas dalībnieku argumenti

- 120 Prasītāja apgalvo, ka Komisijai bija jāuzsāk EKL 88. panta 2. punktā paredzētā formālās izmeklēšanas procedūra, jo, pamatojoties uz tās rīcībā esošo informāciju, tā nevarēja gūt pārlicību, ka strīdīgais ieguldījums ir saderīgs ar EK līgumu, un ka tā nav nonākusi pie pretēja secinājuma tikai tādēļ, ka nav pareizi piemērojusi privātā ieguldītāja kritēriju, uzskatīdama, ka atlīdzība par strīdīgo ieguldījumu bija pienācīga un ka bruto refinansēšanas maksājumi, kas rodas tādēļ, ka strīdīgais ieguldījums nav likvīds, bija jāatskaita no atlīdzības.
- 121 Tā it īpaši uzskata, ka Komisijai bija detalizētāk jāizanalizē tas, vai no atlīdzības, ko būtu pieprasījis privātais ieguldītājs, bija jāatskaita refinansēšanas maksājumi, ko *Helaba* veica tādēļ, ka strīdīgais ieguldījums nav likvīds, kā arī pastāvošās būtiskās atšķirības starp strīdīgo ieguldījumu un “tirgum atbilstošajiem” pasīvajiem ieguldījumiem. Kā vienu no šīm atšķirībām tā min faktu, ka Hesene nevar atsaukt vai pārtraukt ieguldījumu, un to, ka Hesene uzņēmas pārāk lielu risku, pirmkārt, strīdīgā ieguldījuma lielā apmēra dēļ un, otrkārt, “risku koncentrēšanas” dēļ, kas izriet no minētā ieguldījuma un ieguldījuma lietā, kurā tika taisīts iepriekš 14. punktā minētais 2010. gada 3. marta spriedums T-163/05 *Bundesverband deutscher Banken*/Komisija. Tā uzskata, ka Komisijai tāpat bija jānosaka, vai privātais ieguldītājs, kura ieguldījums ir vairāk nekā 40% no sabiedrības pašu kapitāla kā šajā gadījumā, būtu pieprasījis lielāku atlīdzību.

- 122 Prasītāja apstrīd Komisijas apgalvojumu, ka visi sarežģījumi esot atrisināti Lēmumā 2006/742. Šajā sakarā tā apgalvo, ka savā prasībā pret šo lēmumu tā detalizēti izklāstīja daudzās attiecīgā ieguldījuma īpatnības, salīdzinot ar citiem “tirgum atbilstošiem” pasīvajiem ieguldījumiem, kā arī iemeslus, kādēļ finansēšanas maksājumi nebūtu jāatskaita. Tā apgalvo, ka daži no šiem argumentiem Komisijai bija jauni, tādējādi tai radās jauni jautājumi, izvērtējot strīdīgo ieguldījumu.
- 123 Turklāt tā apgalvo, ka par to, ka Komisijai radās nopietnas grūtības, liecina iepriekšējās pārbaudes ilgums, proti, piecpadsmit mēneši, kas acimredzami pārsniedz divu mēnešu termiņu, kurš Regulas Nr. 659/1999 4. panta 5. punktā ir paredzēts iepriekšējām pārbaudēm. Nopietnu grūtību pastāvēšanu apstiprinot fakts, ka Komisija Vācijas Federatīvajai Republikai kopumā nosūtīja četrus informācijas pieprasījumus un ka tai atbildes sniegšanai bija nepieciešams noteiktā termiņa pagarinājums.
- 124 Komisija, ko atbalsta *Helaba*, apstrīd šos argumentus. Hesene nav izvirzījusi argumentus šajā sakarā.

Vispārējās tiesas vērtējums

- 125 Ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru EKL 88. panta 2. punktā paredzētā procedūra, kas dalībvalstīm un attiecīgām personām dod garantiju tikt uzklautām un kas ļauj Komisijai pirms lēmuma pieņemšanas pilnībā noskaidrot visus lietas faktus, noteikti ir nepieciešama, ja Komisijai rodas būtiskas grūtības novērtēt, vai valsts pasākums ir saderīgs ar kopējo tirgu (Tiesas 1984. gada 20. marta spriedums lietā 84/82 Vācija/Komisija, *Recueil*, 1451. lpp., 13. punkts). Līdz ar to Komisija var aprobežoties ar iepriekšēju pārbaudi, kas paredzēta EKL 88. panta 3. punktā, lai pieņemtu valsts pasākumam labvēlīgu lēmumu, tikai tad, ja pirmās pārbaudes beigās tā ir ieguvusi pārliecību, ka šis pasākums vai nu nav atbalsts EKL 87. panta 1. punkta

nozīmē, vai arī, ja tas tiek atzīts par atbalstu, ir saderīgs ar kopējo tirgu (Pirmās instances tiesas 2008. gada 12. februāra spriedums lietā T-289/03 *BUPA* u.c./Komisija, Krājums, II-81. lpp., 329. punkts).

- 126 Lai gan Komisijas pilnvaras ir ierobežotas saistībā ar lēmumu par formālās izmeklēšanas procedūras uzsākšanu, tomēr saskaņā ar EKL 88. panta 3. punkta mērķi un Komisijas labas pārvaldības pienākumu tā var veidot dialogu ar valsti, kura sniegusi paziņojumu par atbalstu, vai ar trešām personām, lai tādējādi iepriekšējas izskatīšanas procedūrā novērstu, iespējams, radušās grūtības (Pirmās instances tiesas 2001. gada 15. marta spriedums lietā T-73/98 *Prayon-Rupel*/Komisija, *Recueil*, II-867. lpp., 45. punkts, un Pirmās instances tiesas 2005. gada 21. novembra rīkojums lietā T-426/04 *Tramarin*/Komisija, Krājums, II-4765. lpp., 29. punkts).
- 127 Tomēr tāpat ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru nopietnu grūtību jēdziens ir objektīvs. Tas, vai šādas grūtības pastāv, ir jānoskaidro, objektīvi ņemot vērā gan apstākļus, kādos apstrīdētais akts ticis pieņemts, gan akta saturu, salīdzinot lēmuma pamatojumu ar Komisijas rīcībā esošo informāciju brīdī, kad tā pieņēmusi lēmumu par apstrīdētā atbalsta saderību ar kopējo tirgu (iepriekš 126. punktā minētais spriedums lietā *Prayon-Rupel*/Komisija, 47. punkts; šajā ziņā skat. 1995. gada 18. septembra spriedumu lietā T-49/93 *SIDE*/Komisija, *Recueil*, II-2501. lpp., 60. punkts). Prasītājam ir pienākums pierādīt, ka ir pastāvējušas nopietnas grūtības, un šo pierādīšanas pienākumu var izpildīt, pamatojoties uz savstarpēji nepretrunīgu pierādījumu kopumu par, pirmkārt, iepriekšējas pārbaudes procedūras apstākļiem un ilgumu un, otrkārt, apstrīdētā lēmuma saturu.
- 128 Šajā gadījumā, lai pamatotu savu apgalvojumu, ka Komisija nevarēja pārvarēt visas grūtības, ko radīja strīdīgā ieguldījuma vērtēšana, prasītāja būtībā apgalvo, ka Komisija ir nonākusi pie secinājuma, ka strīdīgais ieguldījums atbilst tirgum, tikai tādēļ, ka nav pareizi piemērojusi privātā ieguldītāja kritēriju, un šajā sakarā atsaucas uz saviem argumentiem par EKL 87. panta pārkāpumu.

- 129 Tomēr jautājumu par to, vai Komisija ir kļūdaini piemērojusi privātā ieguldītāja kritēriju, nedrīkst jaukt ar jautājumu par to, vai pastāv nopietnas grūtības, kuru dēļ būtu jāuzsāk formālās izmeklēšanas procedūra. Proti, vērtējums par to, vai pastāv nopietnas grūtības, nav paredzēts, lai uzzinātu, vai Komisija ir pareizi piemērojusi EKL 87. pantu, bet gan lai noteiktu, vai dienā, kurā tā pieņēma apstrīdēto lēmumu, tās rīcībā bija pietiekama informācija, lai izvērtētu, vai strīdīgais pasākums ir saderīgs ar kopējo tirgu.
- 130 Tas, ka Komisijas veiktais strīdīgā ieguldījuma vērtējums, pēc prasītājas domām, ir kļūdainis un ka Komisija nav atbildējusi uz dažiem iebildumiem, kurus prasītāja izvirzīja lietā T-163/05, nenozīmē, ka Komisija nevarēja pieņemt lēmumu par attiecīgo pasākumu, pamatojoties uz tās rīcībā esošo informāciju, un ka tādēļ tai bija jāuzsāk formālās izmeklēšanas procedūra, lai pabeigtu savu izmeklēšanu. It īpaši ir jānorāda, ka jebkurš arguments, ko par līdzīgiem apstākļiem izvirza ieinteresētā persona citā procesā, nevienmēr rada nopietnas grūtības, kuru dēļ būtu jāuzsāk formālās izmeklēšanas procedūra.
- 131 Turklāt attiecībā uz prasītājas argumentu, ka Komisijai bija detalizētāk jāizanalizē pastāvošās būtiskās atšķirības starp strīdīgo ieguldījumu un pasīvajiem ieguldījumiem tirgū, kā arī šā ieguldījuma nelikvidā rakstura sekas, ir jāatgādina, ka Komisija bija uzsākusi formālās izmeklēšanas procedūru attiecībā uz minēto ieguldījumu lietā, kurā tika taisīts iepriekš 14. punktā minētais 2010. gada 3. marta spriedums T-163/05 *Bundesverband deutscher Banken/Komisija*, kā arī attiecībā uz citiem federālo zemju banku darījumiem un ka šajā sakarā tostarp tika apspriestas prasītājas minētās strīdīgā ieguldījuma īpašības, piemēram, nodoto līdzekļu apmērs, to daļas *Helaba* pamata pašu kapitālā lielums, ieguldījuma pastāvīgais raksturs, iespējas pārtraukt ieguldījumu neesamība, kā arī tādu augstāku maksājumu, salīdzinot ar tirgū veikto darījumu maksājumiem, ņemšana vērā, kas izriet no attiecīgajiem darījumiem tādēļ, ka nodotie līdzekļi nav likvidi. Pretēji prasītājas apgalvotajam ir it īpaši jānorāda, ka arguments par likviditātes neesamības kompensāciju ar samazinātu integrācijas vērtību jau tika

izvirzīts pārbaudes laikā pirms Lēmuma 2006/742 pieņemšanas. Šādos apstākļos ir jāatzīst, ka papildus tam, ka apstrīdētā lēmuma pieņemšanas dienā Komisijas rīcībā bija informācija, kas tai ļāva izvērtēt katras prasītājas minētās strīdīgā ieguldījuma īpašības nozīmi, arī prasītājai — kā arī jebkurai citai ieinteresētajai personai — bija iespēja sniegt Komisijai jebkādu vajadzīgo informāciju šajā sakarā.

- 132 Attiecībā uz prasītājas argumentiem par iepriekšējās pārbaudes ilgumu, kā arī to, ka Komisija pirms lēmuma pieņemšanas ir nosūtījusi Vācijas Federatīvajai Republikai vairākus informācijas pieprasījumus, ir jāatzīst, ka strīdīgā ieguldījuma vērtējuma laiks pārsniedza termiņu, kurš ir paredzēts paziņotā pasākuma iepriekšējai pārbaudei, pat ja ņem vērā saprotamo Komisijas vēlmi sagaidīt tās formālās izmeklēšanas procedūras beigas, kas uzsākta par agrākiem darījumiem federālo zemju banku labā, un ka Komisija Vācijas Federatīvajai Republikai ir nosūtījusi trīs informācijas pieprasījumus, vienu no kuriem tā bija spiesta paust atkārtoti. Šajā sakarā no judikatūras acīmredzami izriet, ka tāda termiņa beigas, kas būtiski pārsniedz parasti iepriekšējai pārbaudei vajadzīgo, kā arī sarunu, ko šīs procedūras stadijā Komisija uzsāk ar attiecīgo dalībvalsti, saturs var norādīt uz nopietnu grūtību esamību (šajā ziņā skat. iepriekš 125. punktā minēto spriedumu lietā Vācija/Komisija, 14., 15. un 17. punkts, un Pirmās instances tiesas 2000. gada 10. maija spriedumu lietā T-46/97 SIC/Komisija, *Recueil*, II-2125. lpp., 89. un 102. punkts). Tomēr ir jāatzīst, ka, ņemot vērā prasītājas argumentus un šā gadījuma apstākļus, kas izvērtēti šā sprieduma 129.–131. punktā, termiņš, kādā tika pieņemts apstrīdētais lēmums, kā arī vairāku informācijas pieprasījumu nosūtīšana šajā gadījumā nav pietiekami, lai pierādītu, ka Komisija ir pieņēmusi apstrīdēto lēmumu, neraugoties uz pastāvošām nopietnām grūtībām.

- 133 Līdz ar to šis pamats ir jānoraida.

- 134 Tā kā visi prasītājas izvirzītie argumenti tika noraidīti kā nepamatoti, prasība ir jānoraida.

Par lūgumiem veikt procesa organizatoriskos pasākumus

135 Savā prasības pieteikumā prasītāja lūdza Pirmās instances tiesu likt Komisijai iesniegt šādus dokumentus:

— apstrīdētā lēmuma preambulas 46. apsvērumā minētos ekspertu atzinumus, kā arī grāmatvedības ekspertu sabiedrības atzinumu;

— apstrīdētā lēmuma preambulas 16. apsvērumā minēto līgumprojektu par strīdīgo ieguldījumu;

— apstrīdētā lēmuma preambulas 15. apsvērumā minētos aprēķinus, kas veikti, lai noteiktu strīdīgā ieguldījuma vērtību, kā arī grāmatvedības ekspertu sabiedrības liecības.

136 Turklāt prasītāja lūdza Pirmās instances tiesu likt Komisijai, pirmkārt, atklāt, kas kāda ir emisija, kuru tā min apstrīdētā lēmums preambulas 74. apsvērumā un ar kuru ieguldītājs esot ieguvis visu pamata pašu kapitālu no Vācijas bankas EUR 500 miljonu apmērā, un, otrkārt, tai darīt zināmu, vai pastāv vienošanās par strīdīgā ieguldījuma hierarhijas pakāpi — it īpaši attiecībā uz 2005. gada maija ieguldījumu.

137 Savā replikā prasītāja lūdz Pirmās instances tiesu aicināt Komisiju iesniegt apstrīdētā lēmuma konfidenciālo versiju, kā arī galvojuma līgumu, kas noslēgts *Helaba* īpašnieku starpā.

- 138 Komisija pēc Pirmās instances tiesas pieprasījuma (skat. šā sprieduma 24. punktu) iesniedza ekspertu atzinumus, grāmatvedības ekspertu sabiedrības atzinumu, līgumprojektu, kā arī apstrīdētā lēmuma konfidenciālo versiju. Saistībā ar pārējiem lūgumiem, ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, ir skaidrs, ka Vispārējā tiesa ir varējusi lietderīgi izskatīt šo prasību, pamatojoties uz lietas dalībnieku iesniegtajiem dokumentiem.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 139 Atbilstoši Reglamenta 87. panta 2. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā prasītājam spriedums ir nelabvēlīgs, tai ir jāpiespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus saskaņā ar Komisijas, Hesenes un *Helaba* prasījumiem.

Ar šādu pamatojumu

VISPĀRĒJĀ TIESA (ceturtnā palāta)

nospriež:

1) prasību noraidīt;

- 2) ***Bundesverband deutscher Banken eV*** sedz savus, kā arī atlīdzina Eiropas Komisijas, *Land Hessen* un *Landesbank Hessen-Thüringen Girozentrale* tiesāšanās izdevumus.

Czúcz

Vadapalas

Labucka

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2010. gada 3. martā.

[Paraksti]

Satura rādītājs

Prāvas priekšvēsture	II - 542
A — Strīdīgais ieguldījums	II - 542
B — Administratīvais process un apstrīdētais lēmums	II - 544
Process un lietas dalībnieku prasījumi	II - 548
Juridiskais pamatojums	II - 550
1. Par pieņemamību	II - 550
2. Par lietas būtību	II - 551
Par pamatu par pamatojuma neesamību	II - 551
Par strīdīgā ieguldījuma kvalificēšanu	II - 552
— Lietas dalībnieku argumenti	II - 552
— Vispārējās tiesas vērtējums	II - 554
Par profesionālā nodokļa ņemšanu vērā	II - 558
— Lietas dalībnieku argumenti	II - 558
— Vispārējās tiesas vērtējums	II - 558
Par refinansēšanas maksājumu atskaitīšanu	II - 559
— Lietas dalībnieku argumenti	II - 559
— Vispārējās tiesas vērtējums	II - 560
Par atlīdzības, par kuru vienojās Hesene un <i>Helaba</i> , atbilstību tirgum	II - 560
— Lietas dalībnieku argumenti	II - 560
— Vispārējās tiesas vērtējums	II - 561
Par pamatu saistībā ar EKL 87. panta pārkāpumu	II - 562
Lietas dalībnieku argumenti	II - 562
	II - 583

Vispārējās tiesas vērtējums	II - 564
— Par ieguldījuma apmēru	II - 564
— Par iespējas pārtraukt ieguldījumu neesamību	II - 570
— Par zaudēšanas risku maksātspējas gadījumā	II - 570
— Par atlidzības fiksētā rakstura nozīmi	II - 571
— Par 2005. gada maija ieguldījuma nozīmi	II - 573
Par pamatu par prasītājas procesuālo tiesību pārkāpumu	II - 575
Lietas dalībnieku argumenti	II - 575
Vispārējās tiesas vērtējums	II - 576
Par lūgumiem veikt procesa organizatoriskos pasākumus	II - 580
Par tiesāšanās izdevumiem	II - 581